Dosarul nr. 21r-2524/23 Judecător: Elena Costiuc
1-20080958-02-21r-30102023 Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana

D E C I Z I E

18 aprilie 2024 mun. Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău
Având în componenţa sa pe:
Preşedintele şedinţei de judecată Silvia Cecan
Judecătorii Liubovi Brînza și Ecaterina Palanciuc

Judecând recursul avocatului Alexei Croitor în interesele condamnatului Cebanica Valentin, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 26 noiembrie 2021, prin care a fost respins plângerea Alexei Croitor, ce acţionează în interesele condamnatului Cebanica Valentin, împotriva decizie Şefului Penitenciarului nr. 13 - Chişinău din 04 mai 2020, cu privire la aplicarea sancţiunii disciplinare, sub formă de izolare disciplinară pe un termen de 5 zile, ca fiind depusă cu omiterea termenului prevăzut de art. 248[1] alin. (1), (2) din Codul de executare.

Procedura de înștiințare a părților a fost efectuată.

Termenul de examinare a cauzei în instanța de recurs 30 octombrie 2023-18 aprilie 2024.

Examinând probele din dosar, în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

A C O N S T A T A T:

1. La 14 iulie 2020, apărătorul Alexei Croitor, ce acţionează în interesele condamnatului Cebanica Valentin a înaintat judecătorului de instrucţie o plângere împotriva deciziei şefului Penitenciarului nr. 13 - Chişinău din 04 mai 2020, cu privire la aplicarea sancţiunii disciplinare, sub formă de izolare disciplinară pe un termen de 5 zile.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 26 noiembrie 2021, a fost respins plângerea Alexei Croitor, ce acţionează în interesele condamnatului Cebanica Valentin, împotriva decizie Şefului Penitenciarului nr. 13 - Chişinău din 04 mai 2020, cu privire la aplicarea sancţiunii disciplinare, sub formă de izolare disciplinară pe un termen de 5 zile, ca fiind depusă cu omiterea termenului prevăzut de art. 248[1] alin. (1), (2) din Codul de executare.

3. Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 26 noiembrie 2021, avocatul Alexei Croitor în interesele condamnatului Cebanica Valentin a înaintat cerere de recurs.
4. Prin cererea de recurs, avocatul a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și remiterea cauzei la rejudecare.
5. În motivarea recursului s-a invocat că recepţionarea cu întârziere a deciziei privind aplicarea sancţiunii disciplinare condamnatul Cebanica Valentin din 04 mai 2020 nu poate fi imputată condamnatului, dar administraţiei Penitenciarului nr. nr.13 Chişinău.
6. La aplicarea sancţiunii disciplinare condamnatul Cebanica Valentin din 04 mai 2020 aplicată de şeful Penitenciarului nr.13 Chişinău nu s-au respectat următoarele prevedei legale, conform art.247 Cod de executare, sancţiunile disciplinare se exprimă în scris. Sancţiunile disciplinare se aplică de către şeful penitenciarului. Aplicarea mai multor sancţiuni disciplinare pentru o singură încălcare disciplinară nu se admite.
7. Conform art.246[1] din Codul de executare, la stabilirea sancţiunii disciplinare se ţine cont de caracterul, gravitatea şi motivul abaterii disciplinare, de persoana condamnatului, comportamentul lui înainte şi după săvîrşirea abaterii disciplinare şi atitudinea în timpul procedurii disciplinare, de influenţa sancţiunii disciplinare aplicate asupra corectării şi reeducării condamnatului, în scopul respectării regulilor stabilite privind executarea pedepsei şi în vederea asigurării securităţii colective şi individuale.
8. Conform art.248[1] Cod de executare, împotriva deciziei şefului penitenciarului prin care a fost aplicată o sancţiune disciplinară, persoana condamnată, prin intermediul administraţiei instituţiei penitenciare, poate face plîngere la judecătorul de instrucţie în termen de 3 zile lucrătoare de la comunicarea deciziei. Plîngerea împotriva deciziei privind aplicarea sancţiunii disciplinare se examinează în conformitate cu prevederile art.471 alin.(3) şi art.473[1] din Codul de procedură penală. Plîngerea depusă nu suspendă executarea sancţiunii disciplinare, cu excepţia izolării disciplinare.
9. În acest context, consideră că nu i s-a respectat garanţiile accesului liber la justiţie unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale.
10. În jusrisprudenţa CtEDO s-au examinat chestiunea privind prelungirea termenilor, prin careinstanţele naţionale sunt obligate să motiveze repunerea în termen, respectiv având obligaţia de a motiva respingerea prelungirii termenilor, altfel instanţele judecătoreşti naţionale ar încălca dreptul la un proces echitabil (Ponomaryov vs Ucraina, Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova şi Melnic vs Moldova).

11. În speță s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, prin emiterea unei hotărâri nemotivate, contrar art.6 din Convenţia, care garantează dreptul la un proces echitabil. Garanţiile implicite ale art. 6 § 1 includ obligaţia de a motiva hotărârile judecătoreşti (H. c. Belgiei, §§53). O decizie motivată permite părţilor să demonstreze că a fost audiată în mod real cauza lor. Deşi o instanţă internă dispune de o anumită marjă de apreciere în alegerea argumentelor şi admiterea probelor, aceasta trebuie să-şi justifice activităţile, precizând motivarea deciziilor sale (Suominen c. Finlandei, §§36; Cârmei Saliba c. Maltei, §§79).
12. Este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părţilor să facă uz efectiv de dreptul lor de apel (Hirvisaari c. Finlandei, §§30). Deşi art. 6 §1 obligă instanţele să îşi motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înţeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Elurk c. Ţărilor de Jos, §§61; Garda Ruiz c. Spaniei, §§26; Jahnke şi Lenoble c. Franţei; Perez c. Franţei, §§81).
13. Conform jurisprudenţei CtEDO, trebuie examinate: argumentele principale ale reclamantului (Buzescu c. României, §§67; Donadze c. Georgiei, §§35); motivele care vizează respectarea drepturilor şi libertăţilor garantate de Convenţie sau Protocoalele sale: instanţele naţionale trebuie le să examineze cu rigoare şi atenţie deosebite (Fabris c. Franţei, §§72; Wagner şi J.M.W.L. c. Luxemburgului, §§96).
14. Examinând recursul, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite recursul avocatului Alexei Croitor în interesele condamnatului Cebanica Valentin, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 26 noiembrie 2021, cu casarea încheierii și remiterea cauzei la rejudecare.
15. Potrivit art. 3 alin.(1) din Codul de procedură penală, în desfăşurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanţa judecătorească.
16. Art. V alin.(2) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală şi a Codului contravenţional) nr. 245 din 31.07.2023 (în vigoare 22.08.2023), pledează că la data intrării în vigoare a prezentei legi, recursurile declarate în cauzele penale şi contravenţionale pentru care au fost stabilite data şedinţei de judecată se examinează conform procedurii de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.
17. La fel, conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.
18. Astfel, cu respectarea prevederilor legale menționate supra, avînd în vedere că data ședinței de examinare a prezentei cereri de recurs a fost stabilită după

intrarea în vigoare a legii nr. 245 din 31.07.2023, Colegiul va dispune examinarea cauzei în lipsa participanților la proces.

19. În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii și anume dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.
20. Conform art. 473^1 alin. (1), (2) din Codul de procedură penală, împotriva actelor organului care pune în executare hotărîrea judecătorească de condamnare privativă de libertate (închisoare, detenţiune pe viaţă), condamnatul, precum şi alte persoane ale căror drepturi şi interese legitime au fost încălcate de aceste organe pot declara plîngere judecătorului de instrucţie din instanţa în a cărei rază teritorială se află organul respectiv.
21. Conform art. 248^1 alin. (1), (2) din Codul de executare, împotriva deciziei şefului penitenciarului prin care a fost aplicată o sancţiune disciplinară, persoana condamnată, prin intermediul administraţiei instituţiei penitenciare, poate face plîngere la judecătorul de instrucţie în termen de 3 zile lucrătoare de la comunicarea deciziei. Plîngerea împotriva deciziei privind aplicarea sancţiunii disciplinare se examinează în conformitate cu prevederile art.471 alin. (3) şi art.473^1 din Codul de procedură penală. Plîngerea depusă nu suspendă executarea sancţiunii disciplinare, cu excepţia izolării disciplinare.
22. Reieşind din prevederilor art. 61 alin. (1) din Codul penal, pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală şi un mijloc de corectare şi reeducare a condamnatului ce se aplică de instanţele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvîrşit infracţiuni, cauzînd anumite lipsuri şi restricţii drepturilor lor.
23. Conform pct. 89 al Statutului Executării Pedepsei de către condamnaţi, deţinuţii sunt obligaţi să respecte întocmai cerinţele Codului de executare, statutului executării pedepsei de către condamnaţi şi altor acte normative ce reglementează detenţia persoanei, să îndeplinească necondiţionat cerinţele legitime ale personalului penitenciar.
24. La fel, conform art. 170 alin. (1) din Codul de executare condamnatul este obligat: să respecte prevederile legislaţiei execuţional-penale după ce a luat cunoştinţă de ele, în modul prevăzut de prezentul cod; să respecte demnitatea celorlalţi condamnaţi, a personalului instituţiei sau organului care asigură executarea pedepsei, a altor persoane; să execute cerinţele legale ale administraţiei instituţiei sau organului care asigură executarea pedepsei, inclusiv să se prezinte la solicitarea administraţiei şi să dea explicaţii în chestiunile referitoare la executarea pedepsei. Alin. (2) art. 170 din Codul de

executare prevede că, neexecutarea de către condamnat a obligaţiilor ce îi revin, precum şi neîndeplinirea cerinţelor legale ale administraţiei instituţiei sau organului care asigură executarea pedepsei atrag răspunderea prevăzută de legislaţie.

25. În conformitate cu prevederile art. 242[1] pct. 1), 8) din Codul de executare, condamnatul este obligat să respecte programul zilnic.
26. Art. 245 alin. (1), (2) din Codul de executare stipulează că, constituie abateri disciplinare foarte grave încălcarea dispoziţiilor prevăzute la art. 242[1] pct. l)-4) şi art. 2422 pct. 1)—20) din prezentul cod, determinarea cu intenţie a altei persoane condamnate să săvârşească una dintre faptele prevăzute la art. 242[2] pct. 1)—20) din prezentul cod, precum şi încălcarea altor obligaţii şi interdicţii prevăzute ca abateri foarte grave în alte acte normative. Constituie abateri disciplinare grave încălcarea dispoziţiilor prevăzute la art. 242[1] pct. 5)-9) şi art. 2422pct. 21)-27) din prezentul cod, determinarea cu intenţie a altei persoane condamnate să săvîrşească una dintre faptele prevăzute la art. 242[2] pct. 21)-27) din prezentul cod, precum şi încălcarea altor obligaţii şi interdicţii prevăzute ca abateri grave în alte acte normative.
27. Conform art. 247 alin. (2) al Codului de executare - sancţiunile disciplinare se aplică de către şeful penitenciarului.
28. În continuare, la 14 iulie 2020, apărătorul Alexei Croitor, ce acţionează în interesele condamnatului Cebanica Valentin a înaintat judecătorului de instrucţie o plângere împotriva deciziei şefului Penitenciarului nr. 13 - Chişinău din 04 mai 2020, cu privire la aplicarea sancţiunii disciplinare, sub formă de izolare disciplinară pe un termen de 5 zile.
29. Iar, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 26 noiembrie 2021, a fost respins plângerea Alexei Croitor, ce acţionează în interesele condamnatului Cebanica Valentin, împotriva decizie Şefului Penitenciarului nr. 13 - Chişinău din 04 mai 2020, cu privire la aplicarea sancţiunii disciplinare, sub formă de izolare disciplinară pe un termen de 5 zile, ca fiind depusă cu omiterea termenului prevăzut de art. 248[1] alin. (1), (2) din Codul de executare.
30. În continuare Colegiul reține la caz soluția instanței de fond este pripită și nemotivată.
31. Astfel, deși instanța de fond a stabilit că plîngerea în speță a fost depusă cu omiterea termenului legal, instanța nu a stabilit clar la ce dată condamnatului i-a fost adusă la cunoștință decizia de sancționare, cu referire la probe certe și dacă omiterea termenului de depunere a plîngerii poate fi pus sau nu în sarcina condamnatului, atîta timp cît acesta se află în custodia statului.
32. Prin urmare, instanța, în încheierea adoptată nu a făcut trimitere la probe pertinente, concludente şi verosimile că Cecanica Valentin a omis termenul de depunere a plîngerii din motive imputabile lui.

33. CEDO, în speța Luka contra României a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanţelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părţile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiţiei. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanţei" obligaţia de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părţilor, cu excepţia cazului în care se apreciază relevanţa acestora şi fără a fi înţeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Ţărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 şi 61). Curtea evidenţiază că trebuie să se ţină seama de relevanţa şi incidenţa argumentului sau motivului cu privire la care instanţa nu s-a pronunţat la încheierea cauzei [Jahnke şi Lenoble împotriva Franţei (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006].
34. Din interpretarea art. 6 al CEDO, pronunţarea de către instanţele judecătoreşti a unor hotărîri motivate constituie una dintre garanţiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligaţiunea instanţei judecătoreşti de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerinţelor acţiunii, precum şi argumentelor invocate de către părţi întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.
35. Colegiul penal în ordine de recurs, nu este în drept să administreze probe suplimentare, necesare pentru adoptarea unei hotărâri legale şi neîntemeiate, cu pronunţarea asupra tuturor motivelor din plângere, motiv pentru care, încheierea contestată urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei în instanţa de fond în alt complet de judecată.
36. Reieșind din cele sus-indicate, conducându-se de art. 449 alin. (1) pct. 2 lit. c) din Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău, -

D E C I D E:

Admite recursul avocatului Alexei Croitor în interesele condamnatului Cebanica Valentin, casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 26 noiembrie 2021, prin care a fost respins plângerea Alexei Croitor, ce acţionează în interesele condamnatului Cebanica Valentin, împotriva decizie Şefului Penitenciarului nr. 13 - Chişinău din 04 mai 2020, cu privire la aplicarea sancţiunii disciplinare, sub formă de izolare disciplinară pe un termen de 5 zile, ca fiind depusă cu omiterea termenului prevăzut de art. 248^1 alin. (1), (2) din Codul de executare și remite cauza la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul Silvia Cecan

Judecătorii Liubovi Brînza

Ecaterina Palanciuc